

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten
103 33 STOCKHOLM

2017-10-25

Friskolornas riksförbunds yttrande över promemorian Brett deltagande i högskoleutbildning

Dnr U2017/03082/UH

Friskolornas riksförbund (förbundet) har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslag i ovan rubricerad promemoria.

I promemorian föreslås att högskolelagen ska ändras från den nu gällande formuleringen om att aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan, till att istället ställa krav på att universitet och högskolor arbetar med att bredda deltagande i utbildningen. Den föreslagna lagändringen kompletteras med motsvarande följdändringsförslag i förordningen med instruktion till Universitets- och högskolerådet.

Förbundet har tagit del av de skäl som anförs till ändringsförslaget. Det anges bl a att skrivningen "brett deltagande" anses innefatta såväl rekryteringsfrämjande åtgärder som åtgärder i syfte att främja ett brett deltagande genom att ge studenter ett bra mottagande och stöd under utbildningen samt en ökad geografisk tillgänglighet. Därtill anges att ändringsförslaget rimmar väl med hur lärosätena i praktiken redan arbetar.

Förbundet anser att förslaget inte tar tag i grundproblemet och därmed inte heller är en lösning för att bredda rekryteringen. Vi instämmer i Svenskt Näringslivs synpunkter i deras remissyttrande. Det finns en uppenbar risk för att förslaget tolkas som att universitet och högskolor ska sänka kraven. Det vore förödande för den svenska akademiska utbildningens konkurrenskraft.

Förbundet anser att det självfallet är viktigt att studenter, trots skillnader i bakgrund, ska kunna genomföra sin utbildning och avsluta sina studier. Utbildningen ska vara tillgänglig för alla som vill och har förutsättningar, intresse och förmåga att ta del av den. Lärosätena ska även kunna stötta studenter under utbildningens gång.

Det finns stora rekryteringsbehov inom många olika områden och det råder redan idag en stor brist på personal inom välfärdsområdet. På skolsidan är lärarbristen stor och kommer att öka i omfattning. Sverige behöver fler skickliga lärare som kan möta alla elevers olika förutsättningar och behov, men det utbildas för få lärare. Att rekryteringsutmaningarna är stora för att vända denna utveckling är många överens om.

Samtidigt är det viktigt att inte vidta åtgärder som riskerar att låta kvalitet gå förlorad när krav på att möta upp kvantitet blir styrande i verksamheten. Lärare vid olika lärosäten har också uttryckt oro över att studenter är dåligt förberedda och har kunskapsluckor, men också svårigheter att uttrycka sig i skrift.

Som förslaget är utformat kan det riskera innebära fler studenter med både sämre förkunskaper och sämre förmåga att tillgodogöra sig utbildningen, vilket i sin tur riskerar att öka avhoppet från utbildningar. Utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv men även ett individperspektiv är det viktigt att ställa sig frågan om universitet och högskola är ett val som passar alla. Förbundet anser att fokus istället bör vara att arbeta för kvalitativt bra utbildningar inom både grund- och gymnasieskolan för att förbereda alla de som vill, har förmåga och intresse att studera vidare inom universitet och högskola. Slutligen, mot bakgrund av de stora utmaningar som många branscher står inför är det dessutom viktigt att fokusera mer på att utbildningsutbudet vid lärosätena svarar mot arbetsmarknadens behov samt kvalitetshöjning av utbildningarna där så behövs.

För Friskolornas riksförbund

Ulla Hamilton
VD

Mariette Dennholt
Förbundsjurist